

Biohuis Jaarverslag 2020

Dit verslag volgt grotendeels de opzet van het werkplan 2020, dus gerangschikt naar thema's en doelen.

Corona jaar 2020

Een groot deel van 2020 werd gekenmerkt door de corona pandemie. Fysieke bijeenkomsten met leden en hun vertegenwoordigers gingen niet door. Bepaalde discussies werden niet gevoerd of uitgesteld. Geleidelijk kwamen digitale bijeenkomsten ervoor in de plaats. Naast de evidente nadelen, zoals het missen van persoonlijke contacten en informele uitwisseling, waren er ook voordelen. Zoals een besparing op reistijd en reiskosten en het gemakkelijker aanhaken van mensen uit alle hoeken van het land.

Corona problemen bij bedrijven

Samen met Bionext werd de vinger aan de pols gehouden, meestal via ketengroepen en indien nodig via Bionext werden signalen aan LNV en LTO doorgegeven. Deze zijn goed opgepakt. Ook werden door een samenwerkingsverband met o.a. Slow Food Youth Network jongeren geworven om te komen werken bij boeren op het erf. Uiteindelijk zijn 250 jongeren op die manier aan de slag geholpen, met diverse artikelen in kranten daarover.

Biobeurs

In januari was er nog een goed bezochte Biobeurs gehouden met veel discussies over belangrijke thema's zoals stikstof, biologische mest en kringloop. Met o.a. door Biohuis uitgenodigde sprekers Tjeerd de Groot en Jan Willem Erisman die veel publiek trokken. Vanwege corona moest eind 2020 besloten worden om in januari 2021 een digitale variant te houden. Inmiddels weten we dat deze vanuit boerenkant erg goed bezocht is en met een groot aantal zeer interessante workshops als geslaagd beschouwd kan worden. Voor 2022 wordt gezocht naar een andere locatie dan de IJsselhallen, aangezien deze afgebroken worden.

Evenwichtige biologische mestmarkt en betere kringloopsluiting

Het project KiK (koplopers in kringlooplandbouw) is in augustus van start gegaan. Dat was een stuk later dan gepland, door Corona hektiek bij LNV, die dit project financiert. Dit project heeft als doel de route te verkennen voor kringloopsluiting in vijf jaar. In oktober is een eerste startbijeenkomst geweest op 't Paradijs. Inmiddels lopen een aantal pilots. Ook de ontwikkeling van nieuwe

voorstellen in de werkgroep biomest en de dragende organisaties is door Corona vertraagd. Mbt de excretieforfaits voor biologische dieren houdt Biohuis de vinger aan de pols bij LNV, zodat deze forfaiten reëel worden vastgesteld en bijdragen aan een evenwichtige biomestmarkt.

Verkleinen risico's van inputs

Het project *risico's van inputs* was in 2019 uitgevoerd, maar er was een follow up, zoals presentaties voor de pluimveehouderij en varkenshouderij. Voor de bewustwording en minder verbruik van risicovolle inputs zijn de uitkomsten gepresenteerd tijdens bijeenkomsten van BioWad en Bdeko. Vanwege Corona is de presentatie bij Natuurweide niet doorgedaan. De kennis wordt ook meegenomen in het kringloopproject van Bionext. Ook is naar aanleiding van tijdens het project aangetroffen residu, overleg gestart met de compostbranche over een kwaliteitsgarantie voor biologische toepassingen.

EKO keurmerk voor meerwaarde van Nederlands biologisch product

Binnen Stichting EKO Keurmerk moest veel gedaan worden om de trage voortgang te versnellen en de aanvullende eisen met bijbehorende controle vast te leggen. Door aanstellen van een onafhankelijke interimmanager zijn eind 2020 veel noodzakelijke stappen gezet en moet het EKO keurmerk in 2021 echt van de grond komen.

Beschikbaarheid van goede methoden, middelen en rassen

Dit betekende vooral meedraaien in de projecten van Bionext: LIVESEED, Annex en het Aardappelconvenant. Daarnaast werd en wordt er door Bionext hard gewerkt aan een nieuwe hoogleraar biologische veredeling en aan de goede uitvoering van het nieuwe programma Groene Veredeling, waarvoor in de Tweede Kamer 1 miljoen euro voor 10 jaar was binnengehaald.

Biologisch GMO vrij

Hierover is contact met LTO en LNV in relatie tot het uitvoeringsprogramma plantgezondheid. Ook is er kennisgemaakt met de nieuwe beleidsmedewerker van LNV op het thema biotechnologie. In het Uitvoeringsprogramma Plantgezondheid, van LNV, worden door onze inzet waarborgen ingebouwd die moeten beschermen tegen besmetting met GMO-gewassen.

Noodzakelijk onderzoek

We hebben als Biohuis voor ons eigen stikstof-onderzoek gelobbyd, uitgevoerd door de WUR, betaald door LNV en met een klankbordgroep vanuit onze dragende organisaties en hun adviseurs. Eerste publieke presentatie was gepland tijdens de Biokennisweek in januari 2021, een aantal weken hierna wordt het eindrapport verwacht.

Daarnaast zijn (mede) via ons aanpassingen gedaan in onder meer onderzoekopzetten naar GLB, Humane Pathogenen, fijnstofuitstoot en bloedluis bij pluimvee. Ook is er in de PPS Beter bodembeheer aandacht gevraagd voor de biologische praktijk, nu het thema strokenteelt zijn eigen PPS heeft gekregen en hier geen onderdeel meer van uit maakt.

Kennisverspreiding

De BioAcademy heeft zich verder ontwikkeld biedt een mooi platform voor kennis. Via de Biohuis nieuwsbrief kreeg deze meer bekendheid bij onze leden. Ook is contact gelegd met NAJK en LNV over de aansluiting van zelfstandige en onafhankelijke biologische adviseurs, die op dit moment buiten de regelingen van LNV vallen omdat ze niet aangesloten zijn bij de VAB.

Aandacht voor bio in landbouwonderwijs/ bij opvolging

Udo Teunis van Bionext, geholpen door enkele bioboeren-Biohuisleden, zorgde ervoor dat biologisch aan tafel kwam bij Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's, mbo) en Centres of Expertise (CoE's, hbo). Hier worden belangrijke thema's uit onze sector onder de aandacht gebracht. Daarnaast zijn er activiteiten met NAJK gestart om in een groot bedrijfsopvolging project bio expliciet mee te nemen.

Marktontwikkeling, bekendheid en imago bij burger en politiek

De door EU en bio bedrijfsleven gefinancierde campagne 'Bio lekker voor je' loopt prima. Deze vindt veelal gericht plaats op social media, waardoor je als boer er niet altijd veel van merkt. Intussen ontstond de wens om de positieve punten van biologisch inhoudelijke verder te onderbouwen voor burgers, media en politiek. Dit is opgestart met eigen middelen van de stichting Bionext en wordt vormgegeven in "Green Papers", die in de loop van 2021 worden gepresenteerd.

Verder heeft de sector gezamenlijk via Bionext een 10-puntenplan aan minister Schouten aangeboden en in de media gebracht. In dit 10-puntenplan gaan de eerste 4 punten over het stimuleren van de vraag naar biologische producten. De andere 6 gaan over het wegnemen van hordes en het ondersteunen van ondernemers die biologisch produceren. Het plan is beschreven in het Trendrapport 2019, een verslag met cijfers over onze sector in 2019.
<https://bionext.nl/application/files/2316/0084/5883/Trendrapport2019.pdf>

EU bio regelgeving

Er is uitgebreid gelobbyd over de nadere invulling van de nieuwe bio regelgeving. Omdat deze invulling onvoldoende opschoot, o.a. door Corona, heeft de EU de invoering een jaar uitgesteld, tot 2022. Medewerkers van Bionext, ketengroepleden en bestuursleden van Biohuis en aangesloten organisaties werden betrokken bij de lobby. Daarnaast vroegen Bionext en Biohuis aandacht bij Skal voor de informatievoorziening mbt de aanstaande nieuwe regelgeving en de bijbehorende wijzigingen richting de licentiehouders van Skal. Speciale aandacht werd gevraagd voor knelpunten in de nieuwe regeling en tarieven voor kleine verkooppunten, die Skal per 2021 invoert. LNV is met ons in gesprek over oplossingen hiervoor. Ook veel andere zaken betreffende Skal en bioregelgeving werden door ons opgepakt. Zowel vragen vanuit onze leden als vanuit Skal werden behandeld.

De EU publiceerde de 'Boer tot Bord' strategie ("Farm to Fork"). Een goede uitwerking hiervan door Nederland had en heeft onze aandacht.

Algemene wetten en regelingen

Als sector hadden we geregeld last van algemene regels voor de landbouw, die bedacht waren zonder kennis van de biologische regelgeving en praktijk. We begonnen in 2020 echter de vruchten te plukken van een aantal jaren actieve inzet op zichtbaarheid en contacten met LNV en andere overheden. Dit doen we vanuit Biohuis samen met de dragende organisaties. Dit kostte veel tijd, maar heeft effect. Zo werden bepaalde nieuwe mestregels voor biologische bedrijven aangepast (maisteelt, ruggenteelt, fosfaatgebruiksnorm). Om conflicterend beleid en regelgeving in de toekomst te voorkomen, stelden we een verplichte "Biocheck" voor bij nieuwe regelgeving. Dit werd echter door zowel beleidsmakers als politici afgewimpeld: wij moesten dat zelf maar in de gaten houden. We blijven er toch op inzetten, aangezien biologisch een wettelijk vastgelegd systeem is.

Vanuit onze sector gaven we actieve inbreng in diverse relevante thema's: bevordering biologische landbouw, GLB, Stikstof, plantgezondheid, herziening nationaal mestbeleid, zesde actieprogramma nitraatrichtlijn, kringlooplandbouw, natuur, biodiversiteit, bodem. Eind 2020 werd een nieuwe Biohuiswerkgroep GLB opgericht, om onze lobby voor bio in het nieuwe GLB te versterken. De publicatie van de 'Boer tot Bord' strategie, door de Europese Commissie, hielp ook mee om meer gehoor voor bio te krijgen, bij politici en beleidsmakers.

Inspelen op actuele zaken

Er dienden zich regelmatig nieuwe zaken aan waar we op moesten inspelen. Sommige konden goed opgepakt worden door LTO, zoals perikelen rondom nieuwe voorschriften rond bodemmonsters, fosfaatklassen en (uitstel van) digitalisering van registratie van mesttransporten. Voor stikstof maatregelen, zoals de omstreden veevoermaatregel die uiteindelijk van tafel ging, werkten we enerzijds samen met andere belangenbehartigers, maar voerden we anderzijds ook onze eigen biologische lobby, samen met onze diverse sectorverenigingen, die geregeld ook namens Biohuis optreden. Aan stikstof werd en wordt heel veel aandacht en tijd besteed, er is vanuit onze organisaties een zeer actieve en constructieve deelname aan allerlei overleggen en werkgroepen. Met name op dit gebied hebben we ons met communicatie en brieven naar provincies en Tweede Kamer duidelijker gemengd in publieke discussies. Ook rondom landelijke discussies en acties van diverse boerenorganisaties heeft Biohuis steeds geprobeerd een eigen plek in het publieke debat in te nemen. Een ander voorbeeld van inspelen op actualiteit is de herziening van de GlobalGAP eisen (van de retail) in 2022 werd en wordt actief gevolgd, om onwerkbaar eisen voor biologische boeren en tuinders te voorkomen.

Nieuwe structuur Bionext

Biohuis werkte mee aan het oprichten van een nieuwe coöperatieve vereniging Bionext, samen met de handel en winkels, op de valreep van 2019. De Stichting Bionext blijft bestaan, ook vanwege de ANBI status, maar met beperkte taken. Vanuit elk van de drie verenigingen (boeren, handel&verwerking en winkels) kwam iemand in het dagelijks bestuur van Bionext. Voor Biohuis werd dat onze

voorzitter IJsbrand Snoeij. Daarnaast droeg Biohuis drie vertegenwoordigers in de nieuwe ledenraad (de ALV) van Bionext voor. De Bioraad koos een van deze drie, vanuit het Biohuis bestuur kwamen twee leden. BioNederland en de Biowinkelvereniging droegen elk ook drie leden voor. Prioriteiten, beleidsplannen, begroting en resultaten worden besloten door deze ALV, het hoogste orgaan van de nieuwe vereniging. De nieuwe governance structuur in dit eerste jaar kende wat aanloopproblemen. Biohuis speelde hierin een constructief kritische rol.

Ketengroepen Bionext

De sectorale ketengroepen kunnen een goede rol vervullen doordat thema's en knelpunten ketenbreed worden besproken. Ze functioneerden in 2020 echter niet allemaal naar tevredenheid. Terugkoppeling naar de diverse achterbannen, maar ook naar de collega's in de andere ketengroepen (andere sectoren) kon beter. In 2021 pakten we dit verder aan met de dragende organisaties en de secretarissen van de ketengroepen.

Bionext als ondersteuner en uitvoerder

Het Biohuis kreeg op dit jaar actieve ondersteuning van een verenigingsmanager en een office manager. Zij zijn om praktische redenen in dienst van Bionext. Ook andere medewerkers van Bionext voerden belangrijke taken uit voor Biohuis en haar dragende organisaties, zoals lobby of projecten.

BIOHUIS – de eigen organisatie

De betrokkenheid van bestuursleden, en ook veel bestuursleden van dragende organisaties, was groot. En zoals hierboven genoemd, wisten overheden en talloze organisaties ook steeds beter de weg naar ons te vinden. Gezien de grote hoeveelheid en diversiteit aan onderwerpen, gesprekspartners en ambities bleef het wel een uitdaging om overal mensen voor te vinden. Het zou mooi zijn als het werk over meer mensen en organisaties verdeeld zou kunnen worden. Ook in 2020 vormde de inbreng van de Bioraadsleden het uitgangspunt voor de besluitvorming in het Biohuis bestuur. De werkgroep biomest en de werkgroep GLB konden uitgebreider op details ingaan. Het aantal bijeenkomsten van de Bioraad werd uitgebreid om zaken beter te bespreken, zoals het jaarplan 2021. Dankzij digitaal vergaderen heeft dit voor de leden niet veel extra tijd gekost.

Bestuurslid Wicher Hoeve gaf aan onvoldoende tijd vrij te kunnen maken en nam afscheid. In overleg met de Bioraad werd een profiel voor een nieuw bestuurslid opgesteld, waarbij extra aandacht voor jongeren en bedrijfsopvolging wordt gevraagd. De procedure werd in december opgestart.

Met alle dragende organisaties werd zoveel mogelijk contact gehouden, en via onze website, Nieuwsbrieven en Ekoland Update werden leden en belangstellenden zo goed mogelijk op de hoogte gehouden en betrokken bij activiteiten. In aanvulling daarop is met Bionext gesproken over plannen om de communicatie met onze dragende organisaties en leden nog verder te verbeteren. Deze moeten in 2021 concreter worden.